

การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล บึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

The Administration According to the Philosophy of Sufficiency Economy
at Buangphra Sub-District Administrative Organization
in Muang District, Phitsanulok Province

พระปลัดมงคล สุ่มงคลภานี*

Phrapaladmongkol Sumonggalabhanee

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกและ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey. Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 15,742 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากการแทนค่าในสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ

* นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X}=3.41$) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X}=3.39$) เงื่อนไขด้านคุณธรรม ($\bar{X}=3.38$) เงื่อนไขด้านความรู้ ($\bar{X}=3.37$) และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X}=3.33$) ตามลำดับ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วน อาชีพของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึง

3) ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่เป็นแกนนำกลุ่มสมาชิกกลุ่มขาดความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และไม่มีการติดตามผล ไม่มีการประยุกต์ให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมสภาพพื้นที่ของชุมชน ทั้งนี้สมาชิกมีความรู้ต่างกันไม่เท่าเทียมกัน ตลอดจนแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับพื้นที่เกษตร และประชาชนขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและขาดความรู้การรวมกลุ่มแหล่งทุน การอุตสาหกรรม เทคโนโลยีอย่างมั่นคง ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ควรจัดให้แกนนำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มได้รับการเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เช่นเชิญวิทยากรจากหน่วยราชการมาให้ความรู้และจัดให้มีการติดตามผล จัดงบประมาณสร้างแหล่งน้ำให้

เพียงพอกับพื้นที่การเกษตร จัดฝึกอบรมเรียนรู้อาชีพเสริมจากที่บ้านและจัดเรียนรู้พัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และจัดสร้างศูนย์เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมีศูนย์สาธิตให้เห็นเป็นรูปธรรม จัดให้มีศูนย์เรียนรู้การรวมกลุ่มทุน และหาแหล่งทุนในการทำอุตสาหกรรมในชุมชนจัดให้มีการให้ความรู้กระจายข่าวสาร เทคโนโลยีให้ชุมชน แต่ละชุมชน เรียนรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, องค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province in the opinion of people, 2) to study the relationship between the personal factors and the opinion of people toward the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province, and 3) to study problems, obstacles, and suggestions for the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province.

This research applied the Mixed Methods Research consisting of the qualitative and quantitative research. The sample was 391 people from 15,742 people living in Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province with the table of Taro Yamane. The tools of the research were questionnaire and in-Depth interview from the 9 key informants. The statistics for analysis data used Frequencies, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Chi-Square test.

Results of the Study

1. Overall, the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District,

Phitsanulok Province in the opinion of people was at the middle level ($\bar{X} = 3.37$). When considering each aspect, it was found that the rationality was at the highest level ($\bar{X} = 3.41$). Then, the modesty was $\bar{X} = 3.39$, the morality was $\bar{X} = 3.38$, the knowledge condition was $\bar{X} = 3.37$, and the good immunity was $\bar{X} = 3.33$.

2. The relationship between the personal factors and the opinion of people toward the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province found that the people having the different gender, age, degree of education, and income had no the relationship between the personal factors and the opinion of people toward the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok. Therefore, the hypothesis was denied. However, the people having the different occupation had the relationship between the personal factors and the opinion of people toward the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok at 0.05 of statistical significance. Therefore, the hypothesis was accepted.

3. The problems and obstacles of the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province were that the leaders had a lack of the knowledge in living with the Philosophy of Sufficiency Economy and did not follow the application of the Philosophy of Sufficiency Economy suitable to the situation of the community. The people had the different knowledge, and the water resources were insufficient. Moreover, the people had a lack of technology and information in economic change and a lack of knowledge in grouping the fund. The suggestions for the administration according to the Philosophy of Sufficiency Economy at Buangphra Sub-District Administrative Organization in Muang District, Phitsanulok Province were that the leaders should be learned in living with the

Philosophy of Sufficiency Economy from the expert to give the knowledge. Moreover, the leaders should follow and provide the budget to build the water resources sufficient to the agricultural area, provide the training in the part-time job, provide the learning and development of the new technology, set up the learning center for living with the Philosophy of Sufficiency Economy and grouping the fund and find the fund for the industry in the community. Moreover, the leaders should give the knowledge and inform the news and technology for the community.

Keywords: Administration, Philosophy of Sufficiency Economy, Buangphra Sub District Administrative Organization

1. บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสว่า “การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเองอันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรืออำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้ท่านนักเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัยจริงอาจจะล้าสมัย คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง เลย์รัฐสีกว่าไม่หรรษา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่าผลิตให้พอเพียงได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545, หน้า 33) และพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่นับเป็นจุดเด่นที่สุดที่คนทั่วไประลึกถึงอยู่เสมอคือ ทรงมีความห่วงใย พลสกนิกร และทรงสนพระราชหฤทัยในการที่จะพัฒนาประเทศเพื่อให้ประชาชนคนไทยได้มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยทรงเอาพระทัยใส่ในราษฎรของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง ทรงกระทำทุกวิถีทางที่จะให้คนไทยรอดพ้นจากความทุกข์ยาก คือ ต้องมี “พออยู่ พอกิน” ซึ่งทรงกล่าวคำนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และทรงย้ำชัดเจนเมื่อปี พ.ศ. 2517 ถึงความ “พอควร พออยู่ พอกิน มีความสงบสุข” และทรงมีพระบรมราโชวาทชัดเจนอย่างยิ่ง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2518 ที่พระราชทานแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติการเกษตรหุบกะพง คือต้อง “พอมีพอกินเป็นขั้นที่หนึ่ง ขั้นต่อไปให้มีเกียรติ ยืนด้วยตนเอง ขั้นที่สามให้นึกถึงผู้อื่น” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนา

ประเทศและทรงมีพระราชดำรัสว่า การพัฒนาเป็นสิ่งที่ยากจะต้องรวมพลังกัน ทรงย้ำเมื่อปี พ.ศ. 2532 ว่า จะต้องให้ประชาชนได้พอมือพอกินก่อนและทรงกล่าวถึงคำว่า “พอเพียงก็หมายความว่า ให้มีพอในการบริโภค ซึ่งทรงมีพระราชดำรัสเมื่อปี พ.ศ. 2536 และปรากฏในพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทในโอกาสต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน (อภิชัย พันธเสน, 2546, หน้า 9)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเจตนารมณ์เพื่อกระจายอำนาจการปกครอง การบริหาร และการตัดสินใจของรัฐบาลส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคไปสู่ประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ได้แก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของตนเองโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านการปกครอง การบริหาร ที่เรียกว่า การปกครองตนเอง (Local Self Government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด คือ มีสมาชิกสภา และผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในตำบล มีการบริหารงานโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตัดสินใจ กำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบล การกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานก็ย่อมสามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นระดับตำบลตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบล มีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตน (พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม), 2553, หน้า 1)

การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารขององค์กรเพราะการบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในอันที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร มีลักษณะการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพราะการวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและการเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวองค์กรใดย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ มีประชากร 15,742 คน (สำนักทะเบียนอำเภอเมืองพิษณุโลก, (อัดสำเนา) ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรกรรม เช่น ทำสวน ทำไร่ ทำนา

เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหามลภาวะซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญต่อการทำการเกษตรของประชาชน ซึ่งเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงความสมดุลของพลังงานที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ เช่น การเผาพลาสติก น้ำมัน และถ่านหิน ทำให้เกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน ผลกระทบจากปรากฏการณ์ภาวะเรือนกระจก เนื่องจากส่วนผสมของบรรยากาศ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ไอน้ำ ลอยขึ้นไปเคลือบชั้นล่างของชั้นโอโซน ทำให้ความร้อนสะสมอยู่ในอากาศ โกลีผิวโลกมากขึ้น ทำให้อากาศร้อนกว่าปกติ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ และการตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอันเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของภูมิอากาศ เช่น ฝน อุณหภูมิ และความชื้น และส่งผลกระทบต่อการทำการเกษตรของประชาชนในตำบลบึงพระ ถึงแม้องค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระจะมีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรแต่ก็เกิดการขาดแคลนน้ำ เพราะประชาชนขาดจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์จากน้ำ ใช้น้ำฟุ่มเฟือย ความต้องการน้ำของประชาชนเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร แหล่งเก็บกักน้ำไม่เพียงพอ และแหล่งน้ำธรรมชาติถูกบุกรุกและตื้นเขิน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ การที่จะสนองความต้องการของประชาชนทุกคนนั้นเป็นไปได้ยาก ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระจึงนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอิสระภาพในการประกอบอาชีพ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตัวเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และประชาชนในชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) เงื่อนไขด้านความรู้ และ 5) เงื่อนไขด้านคุณธรรม โดยมีขอบเขตด้านตัวแปร ดังนี้ ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ “การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2543, หน้า 35) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) เงื่อนไขด้านความรู้ และ 5) เงื่อนไขด้านคุณธรรม สำหรับประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ จำนวน 15,742 คน และ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน พื้นที่การศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey. Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 15,742 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากการแทนค่าในสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 มีอายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 40.66 มีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.25 และมีรายได้ อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13

การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X}=3.41$) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X}=3.39$) เงื่อนไขด้านคุณธรรม ($\bar{X}=3.38$) เงื่อนไขด้านความรู้ ($\bar{X}=3.37$) และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X}=3.33$) ตามลำดับ

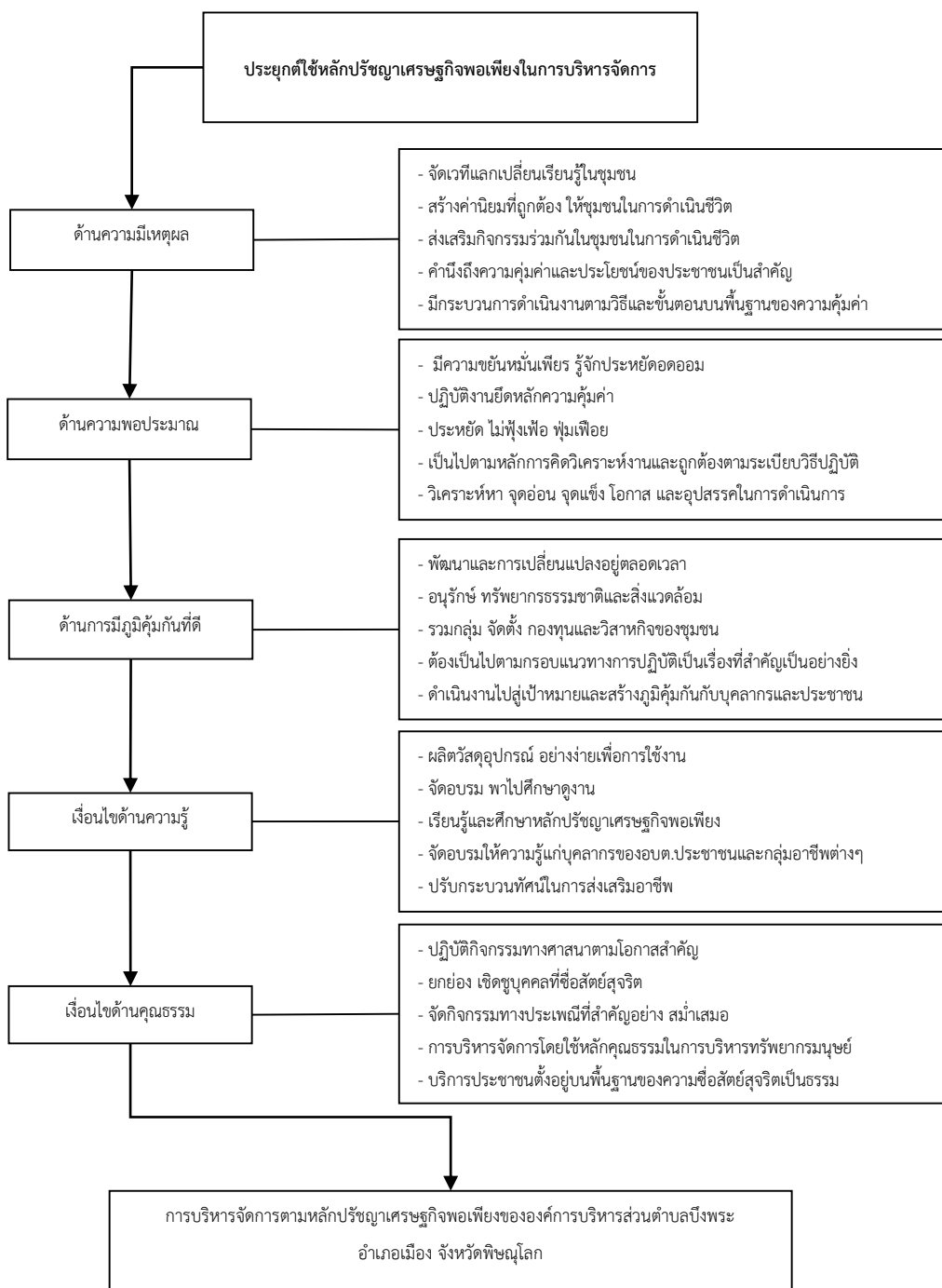
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วน อาชีพของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่เป็นแกนนำกลุ่มสมาชิกกลุ่มขาดความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และไม่มีการติดตามผล ไม่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมสภาพพื้นที่ของชุมชน ทั้งนี้สมาชิกมีความรู้ต่างกันไม่เท่าเทียมกัน ตลอดจนแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับพื้นที่เกษตร และ ประชาชนขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและขาดความรู้การรวมกลุ่มแหล่งทุนการอุตสาหกรรม เทคโนโลยีอย่างมั่นคง ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ควรจัดให้แกนนำกลุ่มสมาชิกกลุ่มได้รับการเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เช่นเชิญวิทยากรจากหน่วยราชการมาให้ความรู้และจัดให้มีการติดตามผล จัดงบประมาณสร้างแหล่งน้ำให้เพียงพอกับพื้นที่การเกษตร จัดฝึกอบรมเรียนรู้อาชีพเสริมจากที่บ้านและจัดเรียนรู้พัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และจัดสร้างศูนย์เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมีศูนย์สาธิตให้เห็นเป็นรูปธรรม จัดให้มีศูนย์เรียนรู้การรวมกลุ่มทุน และหาแหล่งทุนในการทำอุตสาหกรรมในชุมชนจัดให้มีการให้ความรู้กระจายข่าวสาร เทคโนโลยีให้ชุมชน แต่ละชุมชน เรียนรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก

6. สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย กล่าวได้ว่า การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สิ่งสำคัญคือแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของบุคลากรเจ้าหน้าที่ จึงจะสามารถทำให้การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำเร็จเพิ่มขึ้นได้ และจะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ดียิ่งขึ้นสรุปได้ ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนเน้นการผลิตและบริโภคโดยยึดถือทางสายกลาง ความพอเพียง ความพอดี และไม่ฟุ้งเฟ้อ ในเวลาเดียวกันก็ก้าวให้ทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ด้วย ตัวอย่างความพอประมาณในระดับบุคคล เช่น เน้นการผลิต การบริโภค และการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะตามอัตภาพ และไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด สำหรับความประมาณในระดับชุมชน เช่น เน้นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ส่งเสริมให้ชุมชนและเครือข่ายสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น อันจะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี ประสพการณ์ การแบ่งปัน และการช่วยเหลือกัน หากพิจารณาความพอประมาณโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจ สังคม วัฒนธรรมเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่า

- 1) ความพอประมาณด้านจิตใจ เน้นที่จิตใจให้ประชาชนในชุมชนรู้จักพอรู้จักประมาณ และพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เบียดเบียน ยึดมั่นในทางสายกลาง
- 2) ความพอประมาณด้านสังคม มุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสงบสุข ประชาชนมีเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามัคคีร่วมมือกันเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันโดยปราศจากการเบียดเบียนและเอารัดเอาเปรียบกันในชุมชน
- 3) ความพอประมาณด้านวัฒนธรรม สนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยม และบริโภคนิยม

4) ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีความยั่งยืนหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาอาชีพ พึ่งตนเองได้ พ้นจากความยากจน มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น และพ้นจากการเป็นหนี้สิน

5) ความพอประมาณด้านเทคโนโลยี หมายถึง ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพของตนเอง และชุมชน

6) ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การไม่เบียดเบียนธรรมชาติจนเกินไป การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี ใช้อย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

ความมีเหตุผล หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนมีการหาข้อมูลข่าวสารและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในตัว หรือมีพื้นฐาน หรือมีความพร้อมมากเพียงพอที่จะรู้เท่าทันต่อผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน

การพึ่งตนเอง หมายถึง ประชาชนและชุมชนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่ได้ด้วยตนเองไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงคนอื่นหรือชุมชนอื่นจนเกินความจำเป็นโดยเน้นความสามารถของประชาชนและชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ ตัวอย่างการพึ่งตนเองในระดับบุคคล เช่น ประชาชนในชุมชนมีการพึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อตนเอง ชุมชนและประเทศชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สำหรับการพึ่งตนเองในระดับชุมชน เช่น แต่ละชุมชนช่วยเหลือเกื้อกูลกันเชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง เป็นอิสระ มีเกียรติและมีความภาคภูมิใจว่ายืนได้ด้วยขาของตนเอง หากจัดแบ่งเป็นการพึ่งตนเองในด้านต่าง ๆ จะได้ดังนี้

1) ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นพึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2) ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง และเป็นอิสระ

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างฉลาด และหาหนทางเพิ่มมูลค่าโดยยึดหลักการของความยั่งยืน

4) ด้านเทคโนโลยี เลือกใช้เทคโนโลยีเฉพาะที่สอดคล้องกับพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน ความต้องการ และสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของชุมชนเอง

4) ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนระบบเศรษฐกิจของทุกชุมชนให้ยึดถือหลักการ “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของประชาชนหรือชุมชน ในสภาพการณ์เช่นนี้ประชาชนหรือแต่ละชุมชนจะกลายสถานะเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาดแทนที่ตลาดจะเป็นตัวกระทำหรือเป็นตัวกำหนดดังที่เคยเป็นอยู่ ทั้งนี้ จะต้องมีการประหยัด ลดค่าใช้จ่ายหรือลดรายจ่าย ยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในพื้นที่หรือชุมชนของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ไม้ผล และพืชผัก

ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนยึดถือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์ และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนที่มีอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของท้องถิ่นที่ดีงาม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประชาชนมีความเข้าใจกับการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ในด้านต่าง ๆ เป็นการรับรู้รับทราบในหลักการที่สำคัญที่พอจะเข้าใจได้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มากกว่าหลักการที่เป็นแนวปรัชญา คือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพึ่งตนเองได้ดำรงชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ยึดความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายรู้จักการออมอย่างมีเหตุมีผลร่วมกันอยู่ได้ตามฐานะ ไม่เดือดร้อน เพราะมีอิสรภาพปฏิบัติตนโดยประกอบอาชีพโดยสุจริต พึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและ

กัน มีคุณธรรม จริยธรรม สามัคคีปรองดอง ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์กันและรู้จักการรวมกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกันประกอบอาชีพ

6. อภิปรายผล

การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

1) ด้านความมีเหตุผล ระดับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.41$) ทั้งนี้เพราะได้ส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและสร้างค่านิยมให้ประชาชนจัดเวทียาชาวบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน และสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ให้ชุมชนในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี อยู่ในระดับมากทุกด้าน (พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ), 2557)

2) ด้านความพอประมาณ ระดับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) ทั้งนี้เพราะไม่ค่อยการกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานสอดคล้องกับลักษณะงานและจำนวนบุคลากร และระบบการบริหารงานของเน้นให้พนักงานและประชาชนในชุมชนรู้จักประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ**สินชัย คงไทย (ร้อยตำรวจตรี)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\mu= 3.48$) และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับ

มาก ส่วนด้านความพอประมาณ ด้านความรู้ และเงื่อนไขด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (สินชัย คงไทย, (ร้อยตำราจตุรี), 2557)

3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ระดับการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) ทั้งนี้เพราะการบริหารงานไม่ค่อยเกิดประโยชน์กับประชาชนและชุมชน และให้มีการพึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจนให้สามารถ พออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี พิมพ์สุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานและความต้องการการแนะแนวการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้คือ ด้านปัจจัยอื่น ๆ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการและด้านงบประมาณ โรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการแนะแนวโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูรับผิดชอบโครงการและนักเรียนในโครงการมีความต้องการแนะแนวโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง (มยุรี พิมพ์สุวรรณ, 2545)

4) เงื่อนไขด้านความรู้ การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$) ทั้งนี้เพราะ ชุมชนไม่ค่อยตั้งกลุ่มเรียนรู้ ทางภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้ ให้ชุมชนรู้จักเกื้อกูลกัน โดยถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน ในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร ชำนาญปิ่น และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (สาคร ชำนาญปิ่น และคณะ, 2555)

5) เจ็อนไขด้านคุณธรรม การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$) ทั้งนี้เพราะไม่ค่อยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน พัฒนาวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ของชุมชนที่สูญหายหรือ ถูกกลืนเลือนและพัฒนาคุณภาพจิตใจของ ประชาชนในชุมชนด้วยกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ อาทิเช่น วันแม่แห่งชาติวันพ่อแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กฤษฎิภา กิตติวงษ์ประทีป** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานและความสุขในการทำงานของพนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีการรับรู้เศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตในการทำงานระดับปานกลาง และความสุขในการทำงานระดับปานกลาง (กฤษฎิภา กิตติวงษ์ประทีป, 2550)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและระดับครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร ซึ่งรายได้จากการขายส่วนที่เหลือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

2) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร สนับสนุนให้กลุ่มรวมพลังกันในรูปสหกรณ์หรือธุรกิจต่าง ๆ รวมกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

3) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือส่งเสริมให้ ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคารสถาบันวิจัย เป็นต้น

4) จัดทำแผนส่งเสริมให้ต่อเนื่องและมีความชัดเจน มีงบประมาณส่งเสริม สนับสนุนอย่างเพียงพอ มีการติดตามผล แนะนำจากเจ้าหน้าที่ รวมถึงมีการประเมินความก้าวหน้าแต่ละหมู่บ้าน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จโดยมีการรายงานผลทุกเดือน

5) ต้องมีศูนย์สาธิตหรือถ่ายทอดเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นสถานที่ให้ความรู้ รวมถึงควรมีการจัดทำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบให้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติของคนใน

หมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้านทั้งตำบลโดยมีผู้รับผิดชอบเป็นผู้อำนวยการศูนย์มีผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษา มีข้าราชการแกนนำชุมชนทุกคนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ควรประสานกับทางโรงเรียนโดยมีการส่งเสริมแก่เด็กในโรงเรียน เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังและซึมซับเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่เด็ก ๆ
- 2) ควรมีการส่งเสริมเชิงปฏิบัติแก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน
- 3) ควรประสานส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบงานเศรษฐกิจโดยตรงและมีความรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการ ส่งเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการกระตุ้นโดยมีการประกวดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในระดับตำบล โดยมีรางวัลให้เป็นกำลังใจในการดำเนินการต่อไป
- 5) ควรพาไปดูงานในสถานที่ที่ได้ปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้เป็นข้อมูล และแบบอย่างในการปฏิบัติ

7.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มประชาชนไปเป็นกลุ่มแกนนำหรือกลุ่มอื่น ๆ ในตำบลต่อไป
- 2) ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน แต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ
- 3) ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาและส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต่อไป ในรายมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านจิตใจ และมิติด้านวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎิภา กิตติวงศ์ประทีป. (2550). “การรับรู้เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานและ
ความสุขในการทำงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานการไฟฟ้าส่วน
ภูมิภาค”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและ
องค์การ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พระครูอุทัยวรกิจ (ณรงค์ สุปญโญ). (2557). “ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พระมหาเอกมร ฐิตปญโญ (คงตางาม). (2553). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน
ตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัด
อุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**.
(บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- มยุรี พิมพ์สุวรรณ. (2545). “การดำเนินงานและความต้องการการแนะแนวการดำเนินงานโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด”. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษ
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาคร ชำนาญปิ่น และคณะ. (2555). “การดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนใน
เขตเทศบาลตำบลเขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว”. **วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **เศรษฐกิจพอเพียงคือ
อะไร**. (ม.ป.ท.).
- สำนักทะเบียนอำเภอเมืองพิษณุโลก. **รายงานสถิติประชากรและบ้าน ระดับตำบลของตำบลบึง
พระ**. ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 (อัดสำเนา).

สินชัย คงไทย. (ร้อยตำรวจตรี). (2557). “การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. วารสารข้าราชการครู. มีนาคม-.

อภิชัย พันธเสน. (2556). **เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงกับการวิเคราะห์ตามความหมายของนักเศรษฐศาสตร์ ในเอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ TDRI ประจำปี 2542**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.